

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6 — h
mesec 2, 20 — h

V upravnih prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1, 70 — h

Za posiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in iskrate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 114.

V Ljubljani, v sredo 21. maja 1902.

Letnik XXX.

Misel slovanska in krščanska.

Govor g. dr. Marjana Zdiechowskega, profesorja na ja-
gelonski univerzi v Krakovu, na banketu slovanskih
časnikarjev v Ljubljani.

Ne kakor navadno prijateljsko frazo, ampak s popolno zavestjo izjavljam, da nam je težko danes najti besed, ki bi izrazile vso globino našega priznanja za vašo gorečo in z ozirom na vspehe tako sijajno narodno delo. Ko se namreč spomnim vaših znamenitih delavcev na polju znanosti od Kopitarja do Miklošiča, Oblaka in dr. Gregorja Kreka (mojega nekdanjega učitelja za mojega poldrugoletnega bivanja na graški univerzi), ko mi vstane v spominu številna vrsta milo donečih pesnikov, ko pomislim na sijajno razrast vaših društev in krožkov, znanstvenih (naučnih), literarnih, ekonomičnih in drugih, če se naposled ozrem na to lepo belo Ljubljano in če obstanem pred deli vašimi in vaših očetov, če pomislim, da vas je tako malo v primeri z nami, da nimate tako krepke podpore pri delu, kakor je tradicija prešlosti, in da morate zato vso ljubezen in energijo črpati iz sedanjosti, iz src vaših, plamtečih za zemljo rodno, ne morem, da ne bi sklonil čela pred vami z globokim prepričanjem, da ste nam vzor dela, in da bode zato naša dolžnost, ko se vrnemo k domačim ognjiščem, pripovedovati o vas svojim rojakom in jih vzpodbujati, naj bi si vas vzeli za zgled.

Ko sem čital krasno Prešernovo pesem »Krst pri Savici«, sem razmišljal simbolični pomen tega umotvora v zvezi z zgodovino. Mitični Crtomir je branil vero in zemljo dedov pred navalom Germanov, kateri so z mečem v roki nosili luč vere, ali to luč zapljali v mraku uničujočega sovraštva in grabežljivosti, ki je prevzela njih duše.

In mi pové, al' ni Črt najbolj jezni
Njih Bog, ki kliče ga Bogá ljubezni —
je vprašal Crtomir, zroč na njih okrutne čine, toda luč se je pokazala silnejšo nad oni mrak, in Crtomir se je poklonil luči v osebi kakor lilija čiste Bogomile, katera je kakor Dantejeva Beatrice postala poosebljenje lepote vere in te ljubezni, ki premaguje silo smrti. Ali čistost svojo je ona prinesla Bogu v dar, in k sebi potegnila Crtomira v deželo večne sreče. In ta je šel za njo...

Ljubezen teh dveh bitij je torej postala za-
tajejanje čutne sreče, v imenu velike, pa
daljne ideje, zato so v globoki žalosti zve-
nele besede Crtomirove:

Prav praviš, da ne smem jaz upat' sreče,
Ki vedno je in bo sovražna meni.

In podobna otožnost je prevečala po-
zneje skoraj vse Prešernove pesmi, v kate-
rih se je spominjal domovine, ali iz te otož-
nosti je vzklikla resnica, da čim težji so po-
goji življenja, tem globlja mora biti ljube-
zen do te velike ideje, katera edina vodi
narode in posamnike k ciljem božjim, in se
imenuje pravica krščanska. Veliki Palacki je
zamišljen nad težkimi življenjskimi pogoji
naroda češkega nekda izrekel te znamenite
besede: »Prva naša dolžnost je, prizadevati
si, da povzdignemo duha lastnega in duha
narodovega, da bi na polju duševnega dela
nadkriljeval narode sosedne. Drugače si ne
osvojimo mesta, ki nam pripada sredi osta-
lih narodov, še življenja svojega si ne ohrani-
mo.«

Ravno ta ideja, katera je morala po
mnenju Palackega voditi dela naroda če-
škega, je bila nabožna ideja, ali izvrševanje
in uresničevanje pravice božje na zemlji. Prav
ista misel je tvorila bistvo poezije in filo-
zofije poljske, to misel sem našel tudi pri
Mažuraniću, pri Preradoviću in pri vašem
Prešernu.

Iz kratka: Misel, spojití na-
rodne zadeve s stremljenjem
po krščanskem idealu, to je
misel slovanska, in zato smo
jo dolžni povdarjati vedno,
kadar se skupno zbiramo.

Bratje Slovenci! Mi Poljaki smo števil-
nejši od vas, nas je dvajset milijonov, ali
vendar nasprotja, katera moramo premagati
zunaj galiških mej, so neprimerno težja od
vaših. Toda s trpljenjem raste tudi sila in
vera v dobro.

Nedavno je eden odličnih zastopnikov
naših v berlinskem parlamentu končal svoj
govor z zanosnimi besedami, da vsak dan
zahvaljuje svojega Gospoda in Stvarnika, da
je med tlačeni in ne med tlačitelji. Te
besede pričajo o moralni sili, katero daje
zavest trpljenja za pravico. Te sile vam že-
limo iz srca, in v tem imenu napivam na
čast narodu slovenskemu.

IV. shod slov. časni- karjev v Ljubljani.

Banket.
(Konec.)

G. Klofač je razvil to misel: Na-
rodnost je dosegla gojila samo inteligenca.
A ta ni imela nobenega smisla za ljudstvo
in njegove potrebe. Delavstvo pa je vsta-
jalo, in ker pri inteligeni ni našlo razuma
za svoje potrebe, zato tudi ni stopilo pod
narodnostni, ampak pod internacionalni pra-
por. Krivda torej ne zadeva delavstva, am-
pak inteligenco. Najboljši narodnjaki se de-
bivajo med najrevnejšimi ljudmi. Zdaj je
prepad med inteligenco in med veliko so-
cialno ljudsko silo, ki je v delavstvu. Tako
je po g. Klofačevem mnenju nastala inter-
nacionalna socialna demokracija. Češki na-
rodno-socialni delavci, katere zastopa Klofač,
pa združujejo v sebi oboje: inteligenco in
ljudstvo. Zato, pravi g. Klofač, bo ta dalje
zmagala tudi med Rusi in Poljaki ter sploh
povsod.

G. državni poslanec dr. Micheł Da-
nielak (»Obrana ludu«) z ostrimi besedami
obsoja germanizacijo. Z Nemci neče
nobenih traktatov. Slovanska moč se mora
združiti proti navalu Nemštva. Ako Slovani
skupno postopajo, je nemška moč prema-
gana, ker sloni le na materialni sili. V tem
smislu nazdravlja ljubljanskemu županu Hri-
barju.

S tem je uradni del banketa končan.
»Dasi je oglašeni še več govornikov, za-
ključki g. Hribar govore, da si morejo čas-
nikarji odpočiti za izlet na Gorenjsko.

V Postojni.

Rano jutraj so hiteli slovanski časni-
karji iz Ljubljane proti Postojni. Tam jih je
čakal slovesen sprejem. Na kolodvoru je
stal občinski zastop z županom na čelu,
godba, požarna bramba ter Sokol in Soko-
lice z zastavo ter gospodične v narodnih
nošah. Pozdravil je v imenu postojnske ob-
čine g. župan Dekleva. Zahvalil se je v
imenu gostov g. Fr. Hovorka (»Hlas
Naroda«, Praga). Med slovesnimi glasovi
godbe, ozaljšani s cvetjem, so korakali čas-
nikarji do hotela »Pri ogrski kroni«, kjer je
bil zajutrek.

Velikasten vtis je naredila na vse čas-
nikarje krasno razsvetljena postojnska jama.
Splošno so govorili, da se jim ni sanjalo,
kaka podzemna krasota je skrita v teh na
zunaj tako pustih kraških tleh. Ko so ob-
čudovali krasne prirodne tvorbe, so skle-
nili, da bodo širni svet seznanjali s tem
čarobnim čudom. Gotovo je ta obisk v naj-
večjo korist Postojni sami. Več odličnih čas-
nikarjev je reklo, da pripeljejo prihodnjič
seboj v jamo še svoje znanke in rodbine.

Petje in tamburanje postojnskih na-
rodnih društev je veselo odmevalo po jami.
Slednjič so se ustavili v »Plesni dvorani«,
kjer so bile pogrnjene mize in obložene z
okusnimi mrzlimi jedili. Pozdravil je v
imenu gospodarskega odseka časnikarje g.
Ditrich kot svetovno velesilo. Ko so po-
gledali nadzemske krasote slovenske domo-
vine na Bledu, naj vidijo še njena čuda
pod zemljo.

Zahvalil se je g. Fr. Hovorka (»Hlas
Naroda«, Praga) občinskemu svetu, županu,
jamskemu odboru, pevcem in društvom.

G. Katalinić Jeretov (Hrvat,
Zader) slavi Slovence, kateri so pokazali,
kako visoko znajo ceniti slovansko vzajem-
nost. Krasna jim je zemlja in toplo srce.

G. Bronislav Laskownicki
(»Novo Slowo polskie«, Lvov) v imenu Po-
ljakov zahvaljuje Slovence za prelepo po-
gostitev. Slovani gredo za idealno vzajem-
nostjo. Slovencem pravi: Vaša kultura je
naša kultura, vaša svoboda naša svoboda!
Mi stojimo na stališču, da si morajo tudi
slovanski narodi vsi ohraniti svojo individu-
alnost. Slovani morajo biti med seboj bratje,
ne tirani. Podpirajmo se med seboj, da si
vsak narod goji svoj jezik, svojo umetnost,
svojo znanost! V tem je slovanska soli-
darnost.

G. dr. Dimitrij Vergun (»Slav-
janskij Vêk«, Dunaj) kot Rus odgovarja temu
govoru. Obžaluje, da ni tu nobenega Srba.
Slovenci narode je podal vsem Slovanom
vzglede prave vzajemnosti. Oni so malošte-
vilni, a so se pokazali velike te dni po svo-
jem duhu. Razdori pa velike narode delajo
majhne. Poljakom zatrjuje, da njih sovražnik
je iskati na Nemškem, kjer od Friderika II.
sem izkušajo uničiti Poljsko. Rusi pa so Av-
strijo že mnogokrat podpirali in ji v stiskah
prišli na pomoč, ker hočejo podpirati povsod
slovanske interese. Govornik vabi vse na-
vzoče na prihodnjo razstavo v St. Peters-
burg.

G. dr. Tresić-Pavičić (Zagreb)
pravi, da kakor so bili nekda Hrvatje »an-
temurale« proti jugu in vzhodu, tako so
zdaj tudi Slovenci slovanska predstraža.
Ljubljani zagotavlja, da bo vsemu slovan-
skemu časopisu vedno priljubljena. Nazdravlja
Slovencom.

G. P. Munday (»Narodnie Noviny«,
Turčanski sv. Martin), ta starosta slovaških
borilcev, pravi, da je pač protinaravno, ako
se Avstrija boji Slovanov. To je tako, kot
bi se stari Mudroci bal Mudročna. Tu smo v
državi, njeni prebivalci smo, večino imamo.
Torej le skupaj postopajmo in se razvi-
jajmo.

G. dr. Demeter Bleiweis vitez
Trsteniški opozori, da se morajo zaradi od-
hoda na vlak gostje posloviti od jame.

LISTEK.

[44] Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

»Da, zato je pa to — simbol žalosti in
smrti...«

Peter se je zdrznil in rekel zamolklo:
»Rekel si: smrti. Zame je pa vse črno
... zmeraj in povsod črno!«

»Ni res«, je ostro odgovoril Maksim,
»zate biva go glasovi, toplota, gibanje...
ti si obdan od ljubezni... Mnogi bi dali
luč oči za to, kar ti zametuješ, kakor ne-
spametnik... Ti si preveč samoljuben v
svoji nesreči...«

»Da!« je vskliknil Peter strastno, »s
silo se me drži nesreča; kam pa naj grem
pred njo, ko je povsod z menoj?«

»Če bi ti mogel umeti, da je na svetu
nesreča, stokrat večja od tvoje, — taka ne-
sreča, ki se v primeri z njo tvoje brez-
skrbno in sočutjapolno življenje lahko ime-
nuje blaženost, — potem...«

»Ni res, ni res!« mu je slepec jezno
prestrigel besedo z glasom strastne razbur-
jenosti. »Menjal bi z zadnjim revežem, ker
je srečnejši od mene. Za slepce se pa ni-
kakor ni treba veliko brigati in skrbeti; to
je napačno... Slepce je treba odvesti na
cesto in tam pustiti, — pa naj prosijo mi-
loščine. Če bi bil jaz navaden berač, bi bil
manj nesrečen. Zjutraj bi mislil, kje bom
dobil kosilo, štel bi podarjene novčice in
se bal, da jih je malo. Potem bi se veselil
srečne zbirke, potem bi si iskal prenočišča.
Če bi se mi ne posrečilo, bi stradal od la-
kote in mraza... in vse to bi mi ves
čas izpolnjevalo z delavno skrbjo, in od po-
manjkanja bi trpel manj, nego trpim
zdaj...«

»Mislíš?« je vprašal Maksim mrzlo in
pogledal proti Evelini. V pogledu starčevem
je zablestelo sožalje in sočutje. Deklica je
sedela resna in blede.

»Prepričan sem«, je odgovoril Peter
trdovratno in pikro. »Zdaj pogostoma za-
vidam Jegorju, onemu, ki je v zvoniku. Po-
gostoma, ko se zjutraj vzbudim, posebno,

kadar na dvorišču vije in mete, se spom-
nim Jegorja: Zdajle se vzpenja po stop-
njicah...«

»Njega zebem«, mu je Maksim segel v
besedo.

»Da, zebe ga, trese se in kašlja. In
kolne Pamfilija, ker mu ne da kožuha. Po-
tem s prezeblimi rokami prime vrvi in zvoni
jutranjico. In pozabi, da je slep... Ker
tu bi zeblo tudi neslepca... Jaz pa ne
pozabim in meni...«

»In ti nimaš vzroka preklinjati!«

»Da! Nimam vzroka kleti! Moje živ-
ljenje je polno same slepote. Nihče ni kriv,
da sem nesrečnejši od vsakega berača...«

»Ne maram se prepirati«, je mrzlo rekel
starec. »Morebiti, da je tudi res. Na vsak
način bi bil ti morebiti boljši, če bi se ti
slabše godilo.«

Še enkrat se je sočutno ozrl na deklico
in odšel iz sobe ropotaje z berglami.

Petrovo dušno stanje se je po tem po-
govoru še poostriilo in še bolj se je pogreznil
v svoje mučno premišljevanje.

Včasih se mu je posrečilo, da je za

trenutek čutil ona čustva, ki je o njih go-
veril Maksim, in ta so se pridruževala nje-
govim prostornim predstavam. Temna in
žalostna zemlja se je izgubila nekam v da-
ljava; meril jo je in ji ni prišel do konca.
Nad njo je pa bilo nekaj drugega... V
spominu je bobnel odmevajoč grom, vstajala
je predstava o širini in prostornosti nebeski.
Potem je grom utihnil, ali tam, visoko je
nekaj ostajalo, kar mu je v duši rodilo ču-
stvo veličastnosti in jasnosti. Včasih se je to
čustvo razločevalo: pridruževal se mu je
glas Evelinin in materin, »ki imata oči kakor
nebo«, takrat je slika, ki je priplavala iz
daljnje globočine domišljiji in postala pre-
razločna, naenkrat izginila in prešla v drugo
polje.

Vse te temne predstave so ga mučile
in ga niso zadovoljevale. Stale so ga mnogo
truda in bile tako nejasne, da je splošno
čutil samo nezadovoljnost in topo duševno
bolečino, ki je spremljevala vse težave bolne
duše, ki si je zastoj prizadevala izpopolniti
svoje občutke.

(Dalje prih.)

Slovo.

Po obedu se poslovi v imenu pripravljalega odbora od slovenskih časnikarjev g. dr. L. a m p e. »Loucení, téžka to věc«, pravi narodna pesem. Ko se popeljejo časnikarji do adriatskega morja, in vidijo šumeče valove, ki bijejo ob skale, naj se spomnijo onih, ki počivajo mrtvi na dnu tega morja in ob njegovih bregovih. Spomnijo se naj stare slave slovenskih rodov, ki so kraljevali ob tem morju kot mogočni tekmeči Rimljanom in Benečanom. Trst in Adria bodita posebno priporočena pozornosti vsega slovenskega časnopisja. Vro uspeli ljubljanski shod je pokazal veliko važnost teh sestankov. Na svidenje — prihodnje leto v Plzinju!

G. A. Stemberger (»Svetilnik«, Trst) popisuje potem tržaške razmere. Slovenci morajo pred vsem gledati, da se vzdržijo. Kakor v bajki gozdna drevesa niso hotela dati svojega lesa za toporišča sekiram, tako naj tudi Slovan nikdar ne da orožja nasprotnikom, da ga ugonobe. Vabi časnikarje v Trst, kjer je vse pripravljeno za slovesen sprejem.

Gosp. A. Szczepański (»Ilustracija polska«, Krakov) se posavlja v imenu Poljakov s pristranim »Kochajmy się« vsem Slovanom, g. dr. Kusak (»Velehrad«, Uhřetěpe) v imenu Čehov, slaveč lepoto slovenske zemlje in dobroto slovenskih sro, v imenu Rusov pa g. V. Ščavinskij (»Haličanin«, Dunaj), ki napiva na besede Poljaka Szczepańskiego, ter pravi, da on kot Rus ljubi svoj narod, a ta ljubezen bodi taka, da je združena z njo tudi ljubezen do Poljakov in drugih narodov. Poljaki in Rusi so se srčno pozdravljali.

G. Hovorka se nato najpristrčneje zahvali pripravljalnemu odboru. Rekel je, da se jim je zdelo kakor dužda, da so Slovenci priredili tak shod. Za druge shode so bili doslej pripravljali odbori, ki so šteli po 30—40 članov, tu je pa le nekaj oseb zmagalo toliko delo, obširno korespondenco z vsemi slovenskimi narodi in tako sijajno zunanjo prireditel. Vse je bilo tako taktno in skrbno urejeno, da se je shod izvršil brez najmanjšega nesoglasja v popolno zadovoljnost in radost vseh. Imenoma je zahvalil še zlasti gg. dr. Lampeta, dr. Trillerja in Štefeta.

K sklepu je g. Egmont Samberk (»Politik«, Praga), nazdravil še Slovenkam. Potujoč po slovenski zemlji je govornik prišel do prepričanja, da so Slovenke krasne, še lepše, kakor postojska jama. Takih še na Češkem, sploh nikjer več ni.

Kmalu je vlak oddrhal proti Trstu.

Državni zbor.

Dunaj, 20. maja.

Zbornica je danes komaj sklepna. V razpravi je še proračun poljedelskega ministrstva, in sicer poglavje »državni gozdi, posestva in rudniki«. Oglašeni so 4 govorniki: Cingr, Biankini, Kliemann in vitez Berks.

Finančni minister je predložil enomešecni budgetni provizorij za mesec junij, ker še vedno ni nikake gotovosti, da bo proračun definitivno rešen do konca maja. — V zadevi dr. Tavčarja je došel dopis od okrajnega sodišča v Ljubljani.

Nato se je nadaljevala razprava o poljedelskem ministrstvu. Govorili so: Cingr, vitez Berks, ki je posebe govoril o premogovnikih ter o položaju rudniških delavcev.

Posl. Biankini je protestiral proti obnovitvi vinske klavzule ter tožil o zatiranju Dalmacije. Vlada ne sme izročati vseh deželnih zakladov v tuje roke.

Konečno sta še govorila minister Giovanelli ter posl. Kiemann, nakar je bil vsprejet ves proračun poljedelskega ministrstva.

Nato se je pričela razprava o proračunu justičnega ministrstva. Izmej 31 oglašanih govornikov je prišel danes na vrsto le posl. Vencajz. Pojasnjeval je potrebo preosnove kazenskega zakona, priporočal premembo tiskovnega zakona ter odpravo porotnikov. Konečno se je obširno pritoževal nad preziranjem slovenščine v okrožju graškega nadsodišča. Oglašen je še izmej slov. poslanec posl. Ploj.

Razprava se je nato pretrgala in se nadaljuje jutri.

Poljedelstvo in država.

V naslednjem hočem le v glavnih potezah naštet izdatke in dohodke poljedelskega ministrstva. Za tekoče leto proračunava poljedelsko ministrstvo 46,050.002 kroni izdatkov in 36,109.822 dohodkov.

Izdatki so naslednji:

1. Osrednje vodstvo, to je, ministrstvo proračunava za tekoče leto 925.785

kron izdatkov in 200 kron dohodkov. Leta 1868 so ti stroški znesli samo 164.000 kron. Stroški se množe valed večjega števila uradnikov in prideljenih veščakov. Minolo leto je vložni zapisnik poljedelskega ministrstva štel 36.316 aktov ali vlog. Poslanca Skene in Menger sta v odseku grajala, da se osobje v ministrstvih prehitro množi in tako vzgaja birokratizem. Nasprotno pa vlada deželam nalaga vedno več kulturnih del. Dr. Lemisch pa je zahteval v ministrstvu več poljedelskih veščakov, ne pa juristov. Sploh pa bi moralo poljedelsko ministrstvo imeti večji vpliv na načrte zakonov in naredeb, ki se tičejo poljedelstva. Dalje večkrat vladni organi ne vidijo radi, ako posamezni poslanci opozarjajo vlado na razne narodnogospodarske naloge v prosep poljedelstva. Naše prepričanje pa je, da je to poslanec dolžnost in pravica, in to tembolj, ker ravno v tem oziru pri vladi pogrešamo prave inicijative ter opažamo preveč zločnosti in birokratizma.

Sploh je v Avstriji kompetenca poljedelskega ministrstva jako omejena, njegove agende so porazdeljene mej razna druga ministrstva, kar pomnožuje le birokratsko delo in zavlačuje rešitve večkrat jako nujnih stvari. Tako n. pr. spada veterinarstvo v Franciji in Prusiji v delokrog poljedelskega ministrstva, a pri nas v področje ministrstva za notranje posle. Tako so tudi uravnave vodâ in razne melioracije v področju notranjega ministrstva, ako to količjak pripeva. Da, mogoče je celô, da je n. pr. zgradba vodnega kanala v področju trgovskega ministra, uravnava reke, ki polni kanal, v področju notranjega ministra, zgradba hudournika pa in pritokov, ki tvorijo dotično reko, v področju poljedelskega ministrstva. Sedaj pa išči in poganjaj dotične akte v raznih ministrstvih. To je isto, kakor če ima en voznik tri jarme volov, ktere mora od časa do časa poganjati.

Dalje more poljedelsko ministrstvo le posredno vplivati na zalaganje armade s poljškimi pridelki, dočim trgovinsko ministrstvo lahko neposredno vpliva.

2. Za državne učne zavode in preskuševališča se za letos proračunava 523.948 kron; leta 1871 je ta proračun znašal samo 40.000 kron. Državnih preskuševališč za razne panoge poljedelstva je 8, ob enem pa podpira 34 deželnih in zasebnih, mej temi je tudi preskuševališče v Ljubljani.

3. Za deželno kulturo se letos proračunava 9.039.646 kron. Tako se proračunava za razne podpore 3.930.000 kron, in sicer: Za razne kmetijske šole 797.000 K, za potovalne učitelje 205.000, za poljedelsko statistiko 115.000, za gospodarske in kmetijske zadruge 256.000, za razstave 23.000, za melioracije 1.042.000, za pogozdovanje 311.000, za živinorejo 472.000, za mlekarke zadruge 126.000, za rastlinstvo 425.000, za aviloprejetvo 20.000, za brezobrestna posojila vinogradnikom 200.000, za pokončavanje trtne uši 420.000, državni prispevek za uravnavanje vodâ, za vodovode in enaka kulturna dela 4 milijone kron itd. V tem oziru se je nekaj obrnilo na boljše, ker leta 1890 n. pr. so vse te podpore znesle le 327.117 gld., od tega je kranjska dežela dobila 17.239 gld., leta 1899 že 78.143 gld.

4. Za konjerejo se letos proračunava 4.217.089 kron, torej 166.398 K več od lani.

Danes je v razpravi tudi poročilo o državnih gozdi, rudnikih in drugih posestvih. Dohodki državnih gozdov se proračunava na 13,604.345 kron, stroški na 11,680.380 kron. Državni rudniki izkažejo letos 20,750.878 kron dohodkov in 17,045.182 kron stroškov. Dohodki idrijskega rudnika se letos proračunava na 3,184.980, stroški na 2,016.113 kron. Za delavska stanovanja v Idriji se proračunava 12.000 kron, za odkup poškodovanih zemljišč 6000 kron.

Ta teden menda zbornica dovrši državni proračun, da ne bode treba novega provizorija. Vendar je danes vlada »za vse slučaje« predložila načrt za podaljšanje provizorija za mesec junij.

Davčni odsek je predložil načrt zakona, s katerim se določujejo olajšave za delavska stanovanja.

Parlamentarni program.

V sporazumu z ogrskimi faktorji se je zadnje dni parlamentarnega zasedanja določilo sledeče: Dne 26. in 27. maja zboruje avstrijska delegacija, naslednje dni se vrši zopet razprava v poslanski zbornici, da završi proračun do dne 30. maja, ko se snide gosposka zbornica, ki reši v dveh dneh ves proračun. Za slučaj pa, da poslanska zbornica do tega dne ne završi odločenega jej dela, bo zborovala tudi 30. in 31. maja. V tednu od 2. do 7. junija se nadaljuje in završi delegacijska razprava in od tega dne do 14. junija bo poslanska zbornica završila ostalo delo.

Novo srbsko ministerstvo.

Srbija je dobila novo, ozir. preosnovano ministerstvo. Kombinacija Pašić se je popolnoma ponesrečila, ker je iz Pariza pozvani poslanik Nikolić izjavil, da na sprejme portfelja za zunanje zadeve. Valed tega je kralj sestavo kabineta poveril zopet doktorju Vukiću, ki je prevzel predsedstvo in zunanje zadeve. Finance v tem preosnovanem kabinetu je prevzel Popović, ki je pred nedavnim ravno radi najetja posojila izstopil iz prejšnjega Vukićevega kabineta. Ostali kabinetski člani so: Stamenković, kot vodja ministrstva za nauk, poprej je bil vojni minister, dalje Antonić in Stefanović. Kabinet obstoji iz štirih radikalcev in enega nevtalca. Vse je radovedno, če se tem možem posreči rešiti deželo iz skrajno žalostnih finančnih razmer.

Waldeck-Rousseau odstopi.

Sedaj se tudi oficijelno potrjuje vest, da odstopi francoski minist. predsednik Waldeck-Rousseau, in sicer še pred 1. junijem. O tej svoji nameri je Waldeck-Rousseau obvestil svoje ministerske tovariše že ob koncu zadnjega zborničnega zasedanja, predsednika Loubeta pa neposredno pred odhodom v Petrograd. Sedanji kabinet ostane na krmilu tako dolgo, dokler se ne sestavi novo ministerstvo.

Mirovna pogajanja v Južni Afriki.

O vsehpeh burskega posvetovanja v Verenigingu tudi doslej še ni ničesar znanega, le »Saint James Gazette« ve javljati, da se je na burskem kongresu dosegla edinost v zadevi načelnega vprašanja, če se namreč sploh prično dogovori z Angleži. Ta list pravi, da je to dokaz, da je angleška vlada pritrdila amnestiji za obe burski republiki. Burski kongres izvoli sedaj pododbor, ki se koncem tega tedna poda v Pretorijo, kjer se prično dogovori o posamnih postulatih, specielno pa še o amnestiji za vstaše. Značilno pa je, da »Daily Mail« položaja ne presoja več tako optimistiško ter da objavlja brzojavko, v kateri svari pred prevelikim upanjem za mir.

Iz brzojavk.

Krečanskega notranjega ministra Kundurasa bo princ Jurij odslavil, ker je provzročil razpor z ruskim konzulom, ki ga je princ le s težavo pomiril. — Perzijski šah je včeraj došel v Rim. V Benetkah ga je sprejelo kraljevo odposlanstvo. — Bivši ruski učni minister Wannovski je imenovan častnim članom petrograjske univerze. — Japonsko brodogradje se znatno pomnoži. Zgradili bodo v dobi šestih let štiri vojne ladje po 15.000 ton, dve oklopni križarki, štiri križarke druge vrste in 15 manjših ladij. — Ob sodba v vrešenski aferi je potrjena. Cesar je odbil prošnjo za pomiloščenje. — 13. mejnarodni kongres rudarjev se je pričel včeraj v Düsseldorfu. Zastopane so: Avstrija, Nemčija, Anglija, Belgija in Francija.

Cerkveni letopis.

Evharistični shod v Kranju.

Iz Kranja se poroča: V torek 20. t. m. se je obhajala v našem mestu izredna cerkvena slovesnost. Vršil se je namreč v proslavo papeževe 25letnice in počestitve sv. Rešnjega Telesa evharistični shod, združen s pastoralno konferenco. Ob 9. uri zjutraj se je izpostavilo Najsvetejše, katero so oč. gg. duhovniki iz dekanata z vernim ljudstvom četrt ure tiho molili. Za tem je sledil slavnostni cerkveni govor, kojega je oskrbel pred. g. J. Mikš, župnik s Trstenika. V tem jednatem govoru nas je navduševal za sv. Očeta, kažoč razna pota, ki vodijo k njemu — v Rim; ta so: češčenje presv. Rešnjega

Telesa, spoved, češčenje preblašene Device Marije ter ponižna molitev. Po tem govoru se je vršila slovesna sv. maša, katero je obobilni asistenci daroval veleč. gospod duhovni svetnik in dekan A. Koblar. Pri sveti maši je vrlo dobro, natančno in precizno prepevalo tukajšnje mosko pevsko društvo »Kranj«. Pred sv. mašo so gg. pevci zapeli krasno papežovo himno. Po tej dopoldanski slovesnosti je bila pastoralna konferenca. Ob 3. popoldne smo se zopet zbrali v cerkvi. C. gospod kapelan Ig. Zupanc iz Predoselj je v lepem govoru govoril o presvetem Rešnjem Telesu. Nato pa so bile pete litanije presv. Srca Jezusovega. S tem je bila končana lepa cerkvena slovesnost, ki bo gotovo ostala vsem v najlepšem spominu. Te slavnosti se je vdeležilo 35 gg. duhovnikov in polna cerkev vernega ljudstva, ki je tudi iz daljnih krajev pohitelo v ta namen semkaj. Gotovo so iz src vseh navzočih pohitele goreče prošnje proti nebu, da nam Vsemogočni ohrani slavno vladajočega svetega Očeta Leva XIII. do skrajnih mej človeškega življenja.

Književnost in umetnost.

Novo tamburaške partiture:

1. Hrvatska davorija (Oj Hrvati, oj junaci. Vilhar) 70 h.
2. Narodna koračnica 70 h.
3. Dalmatinski plesovi — Četvorka 1 K 40 h.
4. Guslam: Tamb. kvartet Veliki brač-solo 1 K 40 h.
5. Ostavljena: IL popravljeno izdanje. Veliki in efektni brač-solo 1 K 60 h.
6. Iz Zajčevega albuma (Mislav, Zlatka, Istočna zora, Dubravka) 1 K 80 h.
7. Iz slovenskih planin. (Kritica slovenskih narodnih napjeva 2 K.
8. Ruska jeka. (Karišik ruskih narodnih pjesama) 1 K 80 h.

Podpisani prosi slavna društva, kakor tudi druge, ki se zanimajo za narodno glasbo, da mu izvolijo poslati svoje naslove. Poslal jim bo popolni popis vseh doslej izšlih partitur.

M. Stahuljak,
gimnaz. profesor
Senj. Hrvatsko Primorje.

Domača umetnost.

Srebrno monštranco za župno cerkev v Kamnjah na Vipavskem je napravil znani mojster g. Ivan Kregar v Ljubljani. Monštranco je v renesanskem slogu, visoka 62 cm. Posebno lepo je izdelana ovetlična izbujena minuterija, katera se v naravni srebrni barvi lepo ujema na pozlačeni celoti. Štiri srebrne emailjlike in več polubiserov krasijo lepo delo. Gosp. Kregarja toplo priporočamo!

Izpred sodišča.

Liberalni agitatorji. Iz Gorice se poroča: Anton Drešček iz Livka, star 25 let in njegov sovaščan 18letni Alojzij Šekli, bivši dijak kmetijske šole, bila sta tožena zaradi zločina tatvine in pa zaradi zločina, da sta falsificirala občinski pečat in županov podpis. Glede prvega zločina bila sta oproščena, a glede drugega sta bila obsojena vsaki na en mesec ječe. Oba sta »napredna« agitatorja. Zagovarjal ju je — dr. Tuma.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. maja.

Odlikovanje. Povodom 200letnice filharmonične družbe je podelil cesar njenemu ravnatelju, dež. sod. svetniku g. Jos. Hauffenu viteški križ Fran. Jožefovega reda, glasbenemu ravnatelju g. Jos. Zährerju zlati zaslužni križ s krono in koncertnemu mojstru g. H. Gerstnerju zlati zaslužni križ.

Oseba vest. Konceptni praktikant pri nižjeavstr. namestništvu g. Fr. Wlček je vsprejet v status kranjskih pol. konceptnih uradnikov.

Umrl je včeraj popoldne ob 5. uri v tukajšnji deželni bolnici posestnik in trgovec na Vrhniki gosp. Jurij Grampovčan, oče o. frandiškana Kl. Grampovčana, v dobi 74. let. Pokojnik je bil mož kremenitega značaja in vsikdar zvest somišljenik naše stranke. Svetila mu večna luč!

Izleta »Slovenske krščansko-socijalne zveze« na Šmarno Goro drugo nedeljo meseca junija se udeleži več delavskih društev s pevsкими in tamburaškimi zbori. Na Šmarni gori se bo aranžiralo več veselica enkrat. Tudi nekaj dragih bratov Hrvatov pride o tej priliki mej svoje slovenske tovariše.

Odlični vspeh Slovenke v Rusiji. Hčerka g. dr. L. Jenkota in gospe Te-rezine Jenko gđc. Eleonora

Jenko je na peterburški medicinski fakulteti izvršila svoj prvi medicinski rigoroz vsakozi z odliko. Čez par tednov se vrne v domovino na počitnice. Naše najiskrenejše čestitke!

Poročil se bode dne 27. maja t. l. ob 11. uri dopoludne v stolni cerkvi g. Otokar Kočevar pl. Kondenheim, c. kr. sodni pristav, z gđ. Arijó Wiesthallerjevo, hčerko gimnazijskega ravnatelja.

Is Kranja se piše: Binkoštno nedeljo je umrla tu gospa Ivana Majdič, soproga trgovca g. Iv. Majdič. Pokopali so jo v torek. Pri veličastnem pogrebu, ki je svedočil, kako spoštovanje je živela pokojnica v vseh slojih prebivalstva, je pel čitalnični pevski zbor. Svetila jej večna luč!

Kruto izvajanje gozdne postave. Iz kamniške okolice se nam poroča, da se vedno bolj trdo postopa z onimi posestniki, ki so prestopili gozdno postavo z izsekavanjem premladega drevja. Po 50, po 100 ali celo 200 kron se glase hude kazni. Kmet je siromak in tiči v hudih dolgeh; ni čuda, da mu, ako se mu naloži tako huda kazen, zavre kri in da se togoti nad izvrševalnimi organi. Pač bi bilo potrebno, da seljstvo prej poduči, kakšen les se sme sekati in kakšen ne, in še le potem naj se neposlušni kaznujejo. Tako jih pa največ zadene kazen vsled nevednosti. Zakaj vladni organi ne objavijo takega poduka v kakem zelo razširjenem listu, n. pr. v »Domoljubu«, ali na sicer pripraven način, da se ljudstvo ne bega ter v še večjo bedo ne peha.

Kdo ima najnovejše delo? Janexa Vesela, trnovskega dekana? Prijatelj našega lista nam piše: Z ranjnim dekanom sva se pogovarjala o knjigah, ki so potrebne našemu narodu. Med drugimi redmi sem omenil, da nimajo naši srednješolci nobene primerne knjižice o lepem, olikanem vedenju. Taka knjižica bi bila zelo koristna, ako bi se pisavec oziral na naše lepe, stare navade, na navade Slovanov in ne toliko na nemške i. t. d. Rekel sem mu, da njegov »olikani Slovence« ni za šolsko mladino, dobiti ga pa tudi ni več mogoče po knjigarnah. Nato mi je rekel, da je že spisal tako knjižico in jo tudi že izročil tiskarni; omenil mi je pa tudi, da mu bodo jezik skoraj gotovo popravili, se ve, ne zboljšali, temveč pokvarili. O tem in drugem sva se pogovarjala v postnem času pred njegovo smrtjo. Kdo ima tedaj ta rokopis?

Prememba posesti. Graška »Tagespost« javlja, da sta F. Schmittovo graščino v Radečah pri Zidanem mostu za 250.000 K kupila ljubljanski župan g. Iv. Hribar in g. Jos. Prosenc.

Volitev delegatov bolniške blagajne tovarniških delavcev v Vevčah. V soboto 17. t. m. so se vršile volitve v bolniško blagajno. Izid je bil tak, kakoršnega je »Slov. List« napovedal že lansko leto — socialna demokracija je porazena; kršč. socialistov je izvoljenih 20, soc. demokrata sta samo dva in ta dva sta z majhno večino izvoljena v oddelkih, kjer je prav malo delavcev, namreč pri elektriki in zavijačih (pokarjih). Izid te volitve je za nas zanimiv iz več vzrokov. Pred dvema leti se je ravno 17. maja pričel štrajk in takrat so soc. demokrati na prav čuden način dobili nekoliko vajeti v roke, in upali so, da jim pšenica že gre v klasje. No, obletnica, volitve 17. maja t. l., so jim pokazale, da so na silo slabih nogah! Letošnji 17. dan majnika je tudi pokazal, da so soc. demokratje slabi preroki. Preteklo leto o binkoštih so naši »sodruzi« na soc. dem. strankarskem shodu v Ljubljani poudarjali, da se upajo v nekaj mesecih dobiti vevško delavstvo na svojo stran — letošnje binkoštno praznike pa morajo gledati na razglasni deski v tovarni svoj poraz — med 22 delegatov samo dva »sodrug«. Bo preteklo še kaj Ljubljance, predno bo vevško delavstvo v soc. dem. taboru. — Omenimo le še krasne primere, katero je »Rudeči prapor« lansko leto zapisal v dopisu iz Vevč; piše namreč: Kršč. socialisti so pri nas brez pomena. Veliko delavcev je naših — pa so skriti kot vijolice, in o pravem času že pridejo na dan. No letošnja pomlad je precej mrzla — zato so vijolice pozeble. Nam krščanskim delavcem pa mraz ne škoduje, zato rastemo in

se razvijamo. Naprej, pod zastavo krščanske za blagor delavstva! — Čuje se, da se mislijo pritožiti soc. demokrati — no nas veseli, boste še bolj pogoreli!

V cesar Frano-Joževo bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu se je sprejelo meseca aprila 149 bolnikov, koncem marca jih je ostalo 60, skupaj 209. Od teh se jih je ozdravilo 89; zboljalo 24, neozdravljenih bilo je 9. Umrla jih je 5, in sicer 2 vsled jetike, 1 vsled srčne napake, 1 vsled črevesnega raka, 1 vsled ostarelosti. V oskrbovanji ostalo jih je 82. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2375.

Odbor »Slov. deželnega učiteljskega društva« je vložil prošnjo na deželni zbor kranjski za izboljšanje gmotnega stanja.

Služba učitelja-vodje je razpisana do 18. junija t. l. na enorazrednici v Velik. Trnju pri Krškem.

Mehanične delavnice v -- Gorici? »Gorica« poroča: Deputacija, ki se je mudila te dni na Dunaju, dobila je zagotovilo, da se železnična delavnica gotovo zgradi v Gorici. (Stala bo menda med Kostanjevico in prvimi solkanškimi hišami). Ako je ta vest resnična, potem mehanične delavnice ne bodo stale v Ljubljani.

Trpinčenje živali. Jutri zvečer ob 8. uri vrši se v vrtnem salonu hotela »pri Maliču« posvetovanje o ustanovitvi društva za varstvo živali na Kranjskem. Želi se mnogobrojne udeležbe.

Hipotečni zavod v Gorici. V kratkem bo potrjena predloga o goriskem deželnem hipotečnem zavodu, od katerega se pričakuje za deželo mnogo dobrega.

Nemški »Schulverein« je imel o Binkoštih v Ivanovih toplicah občni zbor. Navzočnih je bilo 486 delegatov, ki so zastopali nad 45.000 članov. Iz Nemčije (!) je prišlo mnogo gostov. Leta 1901 je imel »Schulverein« dohodkov 408.107 K 73 h, dočim je leta 1900 imel dohodkov 406.415 K 87 h. Po oporokah je lani dobil 20.301 K 68 h. Ustanove, katere ima društvo v rokah, znašajo 193.000 K. Iz Nemčije je došlo posebno veliko denarnih darov in knjig. Rezervni fond društva je znašal začetkom tekočega leta 99.576 K 45 h. Koncem leta 1901 je »Nemški Schulverein« vzdrževal 33 otroških vrtcev, podpiral pa je 75 otroških vrtcev. Ljudskih šol je društvo imelo koncem leta 1901 16 z 31 razredi. Doslej so »drugi faktorji« prevzeli v svojo oskrb že 19 od »Nemškega Schulvereina« ustanovljenih šol. V jeseni otvori se »Schulvereinska« šola v Šoštanju in tudi v Slovenski Bistrici jo nameravajo ustanoviti. Društveni potovalni učitelj je obiskal 264 občin.

Profesor Murko na graški univerzi. Prof. Murko je začel 12. t. m. svoja velezanimiva predavanja o jugoslovanski literaturi. Nastopnega predavanja so se udeležili slov. akademiki vseh fakultet, ter so prof. Murku priredili presrečno ovacijo.

Strossmayer za Celje. Po pomoti je v soboto izostala v »Slovencu« naslednja vest: Akademsko društvo »Triglav« je sprejelo danes sledeče lastnoročno pismo: Moja mila gospodo! Za Celje, za dijaki dom šaljemo 100 forinti. Pravo imate, što Celje čuvate za Slavjanstvo ko oko v glavi. Bog Vas blagoslovilo! Vam se liepo preporučujem. J. J. Strossmayer, biskup. Djakovo, 13. svibnja 1902.

Domača umetnost. Gospod Alojzij Šubic, akademični slikar v Celju, je naslikal po Goldensteinovi sliki velik Prešernov portret, glede katerega soglašna kritika, da je izvrsten.

Novo šolsko poslopje zgrade v Cerkljah pri Krškem. Stroški so proračunjeni na 34.000 K.

Toča. V nedeljo popoldne je padala grozna toča med Koprno in Izolo do pomjanskega hribovja.

Točo so imeli 13. t. m. v raznih krajih črnomaljskega okraja, posebno v Vinici, Goleku, Podklancu, Ogulinu in Drenovcu, ki je povzročila do 10.000 K škode.

Dva samomora. V Mariboru se je ustrelil v srce 16letni brivski učenec Jožef Gebauer. Bil je takoj mrtev. — V Celju si

je 60letni želez. delavec Gross prerezal vrat. Dvomi se, da bi okrevail.

Vremenske nesgođe na Goriskem. V braniški dolini je slana vničila polovico vinskega pridelka. Mnogo škode je po Vipavskem napravila tudi burja. Po Krasi je slana, zmrzlina in burja napravila velikansko škodo. Vse je oguljeno in zbito. Na mlade svilopreke vpliva vreme najneugodnejše.

Umrl je v Trstu pomorski kapitan in brodolastnik g. Simon Milinović.

Žalostna starost. Iz Trsta se poroča: Te dni sta se dala odvesti v bolnišnico 82 letna zakonska Marija in Štefan Jerkič, ker se vsled visoke starosti nista mogla več preživljati. Jerkič pa je umrl med potoma v vozu, ne da bi bila njegova žena zapazila to. Ko se je voz ustavil pred bolnišnico, odnesli so iz voza najprej ženo; ko so pa hoteli tudi možu pomagati, da bi izstopil, so zapazili, da se ne gane, in so poklicali inšpekcijskega zdravnika gospoda dr. Pertota, kateri ni mogel družega, nego konstatirati starčkovno smrt. Ne da bi bili ženo o tem obvestili, prenesli so mrliča v mrtvaško sobo v bolnišnico.

Protestantska cerkev se zgradi v Opatiji. Temeljni kamen so položili 17. t. m.

Ljubljanske novice. Predržne tatvine se v Ljubljani vedno bolj množe. V interesu občinstva je, pomagati pri zasledovanju predrzne tatinske družbe policiji. Včeraj smo poročali o tatvini g. dr. Zajčevega kolesa. Kolo je trdke Ivan Puch za cestno dirkanje, z močno upognjenim gubernalom, visoko prestavo 90 in je veljalo 220 gld. Prednji obod je nov, istotako prednja pneumatika, zadnji obod je eno leto star in rujavkaste barve. Na drogu, ki veže sedlo z balanco, je na prednjem delu na desni strani udarec. Desno držalo je zunaj odrgnjeno, sedlo oguljeno in od obeh strani vtisnjeno. Prednji ventil je nov in različen od zadnjega, ki je še star. Kdor pride na sled ukradenemu kolesu, dobi nagrado 20 K.

Zlat ščipalnik (Zwicker) se je našel po časnikaškem banketu v dvorani »Narodnega Doma«. Kdor ga je izgubil, naj se obrne do našega uredništva.

Na Dunaju so se dogodili med južnoslovanskimi in laškimi dijaki spopadi. Posredovala je policija.

Strankarski shod štajerskih krščansko socialnih delavcev vršil se je minula dva praznika v Knittelfeldu v najlepšem redu. Na shodu zastopano je bilo po svojih odposlancih nižjeavstrijsko, slovensko in hrvaško krščansko socialno delavstvo. Razprave bile so temeljite. 43 kat. delav. društev je zastopalo 51 odposlancev. Izmed sklepov omenjati nam je najvažnejše: osrednjemu vodstvu se je naročilo, naj stopi v zvezo s spodnještajerskimi zaupniki z namenom, da se osnuje za katoliško delavstvo lavantinske škofije zveza nepolitiških katoliških delavskih društev. Predlog poročevalca o organizaciji in o agitaciji, naj sedanja zveza nepolitiških katoliških delavskih društev graške škofije raztegne svoj delokrog na vse Štajersko, ni dobil večine. Dotične razprave so se udeležili tudi zastopnik slov. kršč. delavstva, dr. poslanca Schoiswohl in mnogozaslужni ustanovnik in voditelj kršč. soc. delavstva g. Görtler. Ta korak, ki kaže političko zrelost štajerskih nemških kršč. soc. delavcev, je pozdravil tudi zastopnik slov. kršč. socialcev s pripomnjo, da s tem izraža le svoje osebno mnenje, ni pa pooblaščen od svojih mandantov v tem opravišnju zastopati stališče slov. kršč. socialnih delavcev, ker stavljeni predlog ni bil znan njegovim mandantom. Na delavsko organizatorskem polju storilo se je namreč na Sp. Štajerskem še žalibog premalo in ravno zato ni nastopil proti stavljenemu predlogu in izrazil le svoje subjektivno mnenje o tem velevažnem vprašanju. Sklenilo se je nadalje, da pristopi graška zveza nemških katol. društev k osrednji kršč. soc. delavski zvezi na Dunaju, ki se ustanovi meseca decembra. Govorilo se je tudi o zavarovanju za starost in onemoglost ter naročilo posl. Schoiswohlu, da stori v parlamentu vse potrebne korake. Zastopnik Slovencev in Hrvatov je obljubil izposlovati tudi sodelovanje katol. narodnih poslancev v tej akciji. Na slavnostnem zborovanju pozdravil je zastopnik hrvaške in katol. demokracije, ki je v pozdravu navedel tudi, s kako sodrgo se je boriti nam katoliškim Slovincem. Navedel je iz »Naroda« nekaj vljudnosti. Navzoči zborovalci so z gromovitimi »pfui« klici obsodili oliko naše liberalne »intelligence«, zlasti nepopisno ogorčenje je nastalo, ko je navedel svoječasn

»Narodov« izrek: »papež je izvržek človeštva.« Navajal je tudi kot zastopnik hrvaške radničke zajednice boje, katere bojuje hrvaška katol. demokracija; z začudenjem je navzoči ovet nemškega katol. delavstva zvedel, da hrvaškim delavcem vlada ne dovoli niti snovanja delavskih društev! Obširno poročilo bode o zborovanju objavljeno v »Glasniku«. M. M.

Najnovejše od rasnih strani. Razprava proti Alavantiću in s drugom se je pričela v ponedeljek. Stavec Jurij Strk iz Mitrovice je izjavil, da je sodeloval pri sestavi Alavantićeve proklamacije in njega spremil v Šabac. Taji pa, da bi bil poučen o njegovih načrtih. — Neurje. Iz Vidma v Italiji poročajo o silni toči, ki je baje 10 cm debelo pokrila tla. V Pontebi je strela porušila neko hišo. Pri Gemoni je vihar trem hišam odnesel strehe. Podri se je zid pri neki hiši, ki je zasul tri osebe. Vihar je prevrnil tudi neki poštni voz. — Stavka v Libercih. V ondodni predilnici je včeraj ustavilo delo 450 delavcev radi plače. — Praga za Martinique. Mestni svet praški je votiral 1000 K za prebivalstvo v Saint Pierru. — Pisatelj dr. Adolf Svoboda je umrl v Monakovem. — Velika povodenj v Indiji je odplavila 40 milj železniških prog, odnesla je seboj mostove in nasipe. — Vihar v Texasu je napravil velikansko škodo. Tri cerkve in 100 hiš je razrušenih, 90 oseb je ubitih, 100 ranjenih. — Na Antilih so v Fort France čuli 17. t. m. strašne detonacije. Istočasno so se izbruhli Mont Peleea pomnožili. V okolici Prechenu so se napravile nove vulkanične odprtine. Peti del otoka je popolnoma uničen, ostali deli pa so s pepelom pokriti. V Carbetu je bil velik vihar, ki je prinesel veliko množino pepela. Prebivalstvo je bežalo. — Dne 19. t. m. je v Paslapiointe nagloma izstopila reka. Več hiš je odnesla seboj. — Spomenik odkrili so v Parizu filozofu Avgustu Comtesu.

50.000 K je glavni dobiček loterije gledaliških igralcev. Opozarjamo, da bo zbiranje nepreklicno 19. junija t. l. in da se vsi dobitki po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.

Kotiček za liberalce. »Brez-taktnost?« »Narod« očita »klerikalcem« brezaktinost, ker se je časnikařem »Slovenec« delil v »Mestnem domu«. To je vendar običajno, da se dajejo take številke, saj so zato izšle. Tudi lani v Dubrovniku so dobili vsi »Crveno Hrvatsko«. Časnikar mora imeti vendar časnik! Sploh se je pa »Narod« ravno tako delil, ki pa ni bil posebno honeten. Binkoštni podlistek, v katerem se norčuje iz birmovanja in pogreva staro barižo o dr. Šustersiču in sv. Duhu, je pa krščanske časnikarje jako užalil. — »Narod« pravi, da se zaradi osebe dr. Lampeta ni hotelo časnikaškega sestanka udeležiti »narodno ženstvo«. No, mi smo videli pri sprejemu tudi ženstvo, ki se nam je zdelo dobro narodno. Če koga ni bilo, ga tudi nismo pogrešali.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Zdenski vasi: Gorški bogoslovci 13 K 38 v. — Župni urad v Podkrajju 10 K. — G. Andr. Šimenec, župnik v St. Lovrencu ob Temečnici 10 K. — St. Lovrenški tarani 20 K. — G. Jož. Novak, župnik v Poviru 10 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 21. maja. Sprejem časnikarjev sinoči na kolodvoru prisrčen. Ob pol 9. uri je bila večerja v čitalnici. Navzočih je bilo nad 200 oseb. Goste je pozdravil profesor Mandić, obžalovaje skromne razmere. Slovak Dula je izražal željo, da bi tržaški Slovenci kmalu imeli Narodni Dom. Poljak Chylinski je napil slovanski solidarnosti. Rus Markov Lužičanom. Hrvat Jaleič, da bi se skoro vršil kongres v Trstu. Poljak Danielak Trstu kot glavi naroda. Baxa je pozival vsako krivico Slovanom napraviti v slovansko afero. Klofač govoril o združenih pojmihi slovansko-demokratskih. Rus Vergun o pomembnosti ruščine, Hrvat Jeretov pozdravljal slovansko morje, Slovenka Ponikvar je prosila pomoči Slovanov v borbi, Rusinja Vergunova je želela mnogo slovanskih Ivan d' Ark, Čeh Žalud je vabil na kongres plzenski, Slovenec Jaklič je govoril o geslu: v edinosti je moč, dr. Kusak je napil Strossmayerju, Dula se je zahvalil na gosto-

Ijubju, Mandić je zaključil večer z izrazom simpatij Duli in Slovaku, katerih usoda je podobna naši. Med govori je pelo „Slovansko pevsko društvo“. Danes je ogled mesta in izleti v okolico.

Dunaj, 21. maja. Vzrok, da se minister Rezek ni zahvalil časnikarskemu kongresu za brzojavko, je, ker ga ni bilo na Dunaju in je ni ob pravem času dobil.

Dunaj, 21. maja. Po končani proračunski debati pride prva na vrsto predloga o terminski kupčiji. Državni zbor bo zboroval do 14. junija, od 2. do 7. junija bode imel radi delegacij počitnice.

Dunaj, 21. maja. Avstrijska kvotna deputacija bode jutri volila novega referenta namestu umrlega dvornega svetnika Beera.

Dunaj, 21. maja. (C. B.) Zbornični predsednik je začetkom seje naznanil, da se minister Spens-Booden radi boleznimi ne more vdeležiti razprave. Mejklici mej češkimi radikali. Nemci kriče: „To je surovost!“

Dunaj, 21. maja. Justični minister Spens Boden je bil operiran na razširjajoči se oteklini. Sedaj je brez mrzlice.

Dunaj, 21. maja. Plačilni urad v državnem zboru je vsled znane razsodbe v Heroldovi zadevi z nenemškimi pobotnicami o dietah dobil navodilo, da izplačuje dijete tudi na podlagi nenemških pobotnic. Slovanski poslanci se bodo na pobotnicah posluževali svoje materinsčine.

Dunaj, 21. maja. Češki dež. zbor je sklican na 17. junija.

Dunaj, 21. maja. Wolf se je odločil izdati protispis proti Schalkovi brošuri. Prva tožba Wolfa proti Schalku ne bo imela uspeha, ker razžaljenje zastara 6. junija, do tedaj se pa še ne snide češki deželni zbor, ki ima skleniti izročitev Wolfa. V Trutnovem so sklenili vsenemški zaupni moštje, da se tudi po Schalkovi brošuri ne izneverijo Wolfu in so sklenili, zveze z vsenemškim klubom popolnoma pretrgati. — Wolf izjavlja, da Schalkova očitanja niso resnična. Dne 25. t. m. se bo v Falknovem vršil shod kmetov iz hebskega okraja, ki bo pozval Schönererja, naj odloži mandat.

Dunaj, 21. maja. Danes se je vršil dvoboj med Vsenemcem Bergerjem in nekim odvetnikom. Berger je težko, odvetnik lahko ranjen.

Lvov, 21. maja. Stavka dijakov na politehniku se nadaljuje. Politehnika se skoro gotovo zapre.

Budimpešta, 21. maja. Policija je Kecskenetyju na sledu. Izdala ga je razglednica, katero je pisal iz Amerike. Odličen policijski uradnik je odpotoval v Ameriko, da izposluje pri ameriški vladi aretiranje.

Petrograd, 21. maja. (C. B.) Pri včerajšnjem slavnostnem obedu v Carskojem selu je car napil Loubetu ter izrazil željo, naj bi Loubet ponesel seboj o bivanju v Rusiji tako prijetne spomine, kakor jih je carska dvojica z zadnjega bivanja v Franciji. Loubet je odgovoril z zahvalo za sprejem, ki dokazuje, da bije rusko srce v soglasju z onim Francije. Pil je na blagor carske rodbine v procvit velike Rusije.

Petrograd, 21. maja. Ustrelil se je dijak iz odlične rodbine, ker je bil po srečkanju odločen, da izvrši nek atentat. Namestu, da bi atentat izvršil, se je rajše ustrelil.

Pariz, 21. maja. V vili znane Humbertove se je izvršil ulom. Ukrađenih je mnogo slik, pa tudi mnogo papirjev. Sumi so, da so poskušali ukrasti kompromitujoče papirje ljudje, ki so bili v

zvezi z gospo Humbertovo. V Melunu so aretirali neko gospo, ki je imela pri sebi 120.000 frankov, a ni mogla povedati, odkod jih je dobila.

New York, 21. maja. Ponovni izbruh Mont Peleea je razrušil sedem hiš. Mesto Fort de France je bilo presenečeno z dežjem pepela. V mestu je nastala strašna panika. 20.000 ljudi je vijoč roke med padajočim pepelom in kamenji bežalo iz mesta.

Frano Jožefova grenka voda

je najboljšo naravno čistilo.

V zalogi v Ljubljani pri **Mih Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u**. 585 10-2

Umrli so:

17. maja. Ivan Smukavec, duhovnik, 82 let, Zaloška cesta 11, nephris et peritonitis tubercul. — Alojzij Schwenker, železniški uslužbenec, 34 let, Holzapfova cesta 7, naduha.

18. maja. Pavel Zrnskec, gostjač, 75 let, Poljanska cesta 26, je padel in se ubil. — Marijeta Forstner, čevljarja vdova, 78 let, Japljeve ulice 2, naduha. — Terezija Lah, delavica vdova, 80 let, Hranilnična cesta št. 9, ostarelost. — Marija Prusnik, mesarja hči, 7 mesecev, Sv. Petra cesta 79, bronhitis capillaris.

V bolnišnici:

14. maja. Ivan Martinelli, delavec, 32 let, morbus Brightii. — Terezija Hickman, delavica, 37 let, carcinoma ventriculi.

16. maja. Peter Vrečar, gostjač, 62 let, plućnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsijah	Vetrarji	Nabo	Padavine v 24 urah
20. 9. zveč.	731 0	7 2	sl sever	oblač.	
21. 7. jutro.	738 6	6 5	sr. jvzh.	del. jasno	5 3
2. popol.	734 5	13 0	sl. jvzh.	pol. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 7 4°, normale: 14 6°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 11. maja do dne 17. maja.

	K h	Pšenična moka 100 kg	K h
Goveje meso I. v. kg	1 30	Koruzna „ „	16
„ „ II. „	1 10	Ajdova „ „	29 50
„ „ III. „	1	Fizol, liter „	30
Telečje meso „	1 40	Grah „ „	60
Prasičje „ sveže „	1 70	Leča „ „	25
„ „ prek. „	2	Kaša „ „	20
Koštrunovo meso „	1	Ričet „ „	20 80
Maslo „ „	2 50	Pšenica „ 100 kg	16
Surovo maslo „	2 40	Rž „ „	14 80
Mast prašičja „	1 50	Ječmen „ „	16 60
Slanina sveža „	1 40	Oves „ „	14 40
„ „ prekajena „	1 60	Ajda „ „	15 80
Salo „ „	1 30	Proso, belo „	14
Jajce, jedno „	— 6	navadno „	12 40
Mleko, liter „	— 18	Koruzza „ „	4
Smetana, sladka liter	— 80	Krompir „ „	7 50
„ kisl „	— 80	Drva, trda, m ³	5 50
Med „ „ kg	—	„ mehka „	6 80
Piščanec „ „	1 40	Seno, 100 kg „	7
Golob „ „	—	Slama „ „	—
Raca „ „	—	Stelja „ „	—
Zajec „ „	—		—

50 meterskih stotov izbranega

fižola (koksa)

dobi se po primerni ceni pri **Jakobu Belec**, Zgornji Otok, pošta Radovljica. 640 3-1

Žrebanje nepreklicno 19. junija 1902 glediščnih igralcev loterija

1 glavni dobitnik „ „	à 50000 kron
1 „ „ „ „	à 5000 „
1 „ „ „ „	à 3000 „
2 „ „ „ „	à 2000 „
5 dobitkov „ „	à 1000 „
10 „ „ „ „	à 500 „
20 „ „ „ „	à 200 „
60 „ „ „ „	à 100 „
100 „ „ „ „	à 50 „
300 „ „ „ „	à 20 „
3500 „ „ „ „	à 10 „

Srečke po 1 kroni

priporoča 136 8

J. C. Mayer, v Ljubljani.

Vsi dobitki se po odtegnjenih 10% izplačajo v gotovini.

†

Soročnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš ljubljani oče

Jurij Grampovčan

posestnik in trgovec

po daljšem bolehanji, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 74. letu starosti danes ob 5. uri popoldan preminol.

Truplo dragega pokojnika prepelje se v četrtek, dne 22. maja, ob 1 uri iz Ljubljane (deželne bolnice) na Vrhniko. Od tam se vrši pogreb ob tri četrt na 4. uro popoldne na pokopališče župne cerkve sv. Pavla.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

Blagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Vrhnika, dne 20. maja 1902.

Žalujoči ostali.

Bordeaux-vino

zdravniško priporočeno, izborne kvalitete, v buteljkah po 7/10 litra se dobiva pri 630 3-2

Iv. Fabian-a nasl. ANTON KORBAR.

Vrta mladenka,

verna in marljiva služkinja, bi rada prišla v tako službo, da bi se kaj kuhati naučila.

Več pové upravnistvo „Slovenca“. 610 3-2

Obleke

za dečke in otroke

pralne in volnene, v najmodernejših fazonah

priporočata v 558 6-3

Gričar & Mejač

Ljubljana,

Prešernove ulice šte. 9.

Čopice

za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbiri v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanskulice. 624 16 11-1

Vnanja naročila proti povzetju.

Prodaja na drobno!

Pristni kranjski laneno-oljnati firnež

prodaja 611 10-2

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarsk. kleja.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Št. 9187. 634 1-1

Razglas.

Konec meseca junija t. l. potečejo lovske najemne pogodbe glede občinskih lovov v občinah

Lož, Bloke in Žilce.

Imenovani lovi se bodo tedaj dali letos za 5 let, t. j. za čas od dne 1. julija 1902 do dne 30. junija 1907 vnovič v zakup, in bodo dotične javne dražbe za lova občin Lož in Bloke povrti

dne 10. junija t. l.

t. j. na uradni dan ob 2. uri popoldne v mestni občinski pisarni v Ložu in za lov občine Žilce

dne 10. junija t. l.

t. j. na uradni dan ob 8. uri dopoldne v občinski pisarni v Cerknici.

Dražbeni in zakupni pogoji so v uradnih urah pri tem uradu na vpogled.

C. kr. okrajno glavarstvo v Logatecu,

dne 14. maja 1902.

Svoji k svojim! Brez konkurence!

Priporoča:

brizgalnice, cevi, pase, lestve i. t. d. za gasilna društva in občine,

C. in kr. privilegovana

tvornica brizgalnic, cevij, pasov in gospodarskih strojev

R. A. SMEKAL

iz Čeha, Moravsko.

Podružnica v Zagrebu.

nadalje

gospodarske stroje

in

peronosperabrizgalnice.

i. t. d.

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s čistilnikom, motor-vôz, gumi-cevij vsake vrste. 974 17

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.

Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosede kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

184 51

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.